אגרות הראי"ה – כרך ג' – אגרת תתו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ערב ראש חודש אדר תרע"ז - לונדון
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

'ריש מילין' עושה רושם טוב. הלכה: לדבר מחובר לקרקע אין דין מוקצה, כי עיקר המוקצה הוא סרך הוצאה. אבל בכפתור החשמל, שאין בו צורך, 'המחמיר משום עובדין דחול לא הפסיד'. הרב קוק מבקש מהרצי"ה לברר את מצב הצעירים במשפחה.

עיקרי הדברים

- רושם 'ריש מילין'.
- מוקצה במחובר.
- חשמל בשבת.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], ער"ח[2] אדר עזר"ת[3].

בני מחמדי ויקירי [הרצי"ה, שהיה אז בשווייץ, בעוד הרב קוק בלונדון] שליט"א[4], תל"י[5] על החוה"ש[6] אשר עמנו, יחדש עלינו ועל כל עמו ישראל ועל עולמו הקב"ה[7] בקרוב אור שמחה ועתרת שלו'[8] וברכה.

מהקונטי ראש מילין ["ראש מילין", חיבור עיוני על אותיות האלף-בית וטעמי המקרא, שהרב קוק כתב ופרסם בלונדון בתרע"ז] נמסר ליד ה' מאזין למכירה, בטח תקבל בעה"י[9] החבילה שהוא שולח לך, ותמכר ותחלק בין אהובינו ומכירינו כראות עיני שכלך ולבך הטוב. ת"ל[10] על הרושם הטוב שהקונטי עושה בין חוג מביני דבר ותמימי דעה בעלי רגש והגיון, ובין הכלל הקשור בקשרי חבת קודש ב"ה. יחננו השי"ת[11] לברר דברים ברורים ממעיני הקודש לרומם ולשגב הוד פאר קדש ישראל, והי'[12] למכון ישועה ואור צהלה, להאיר מתוך מאפלי', במהרה בימינו בקרוב.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 ער"ח - ערב ראש חודש
3 עזר"ת - השנה תרע"ז (1916/1917) - כתובה במילה "עזרת"
4 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
5 תל"י - תודה לא-ל יתברך
6 החוה"ש - החיים והשלום
7 הקב"ה - הקדוש ברוך הוא
8 שלו' - שלום
9 בעה"י - בעזרת השם יתברך
10 ת"ל - תודה לא-ל
11 השי"ת - השם יתברך
12 והי' - והיה

אין השעה מוכשרת לפני כעת להאריך בענינים מפורטים. ע"ד[13] יחש מוקצה לדבר המחובר לקרקע [הרצי"ה שאל אם יש דין מוקצה בחלק של מתקן חשמל הקבוע בבית] לא שמענו, ומסתברא כיון דטלטול מוקצה משום סרך הוצאה הוא, כביצה ל"ז ושבת קכ"ד, וזה לא שייך במחובר אפילו דרך בנין. ואע"פ[14] שהרמב"ם[15] הוסיף עוד טעמים על איסור מוקצה בפכ"ה[16] מ"מ[17] סו"ס[18] עיקר הטעם הוא הוצאה, ומסתבר דלא שייך במחובר. ונלע"ד[19] דדבר שעיקרו הוא כלי לא מפיק מני' דין מוקצה חיבורו לקרקע, אבל מה שהוא טפל לקרקע כה"ג[20] דהשירבוב של האלקתרי, רחוק ליחש לו דין מוקצה בעודו בחיבורו, ומצד כיבוי וגרם כיבוי ודאי לא שייך. מיהו כיון דבאלקתרי אין שום צורך בדבר, דלא חשש הפסד ולא חשש סכנה יש בזה, המחמיר משום חשש עובדין דחול לא הפסיד.

הנני כעת מוטרד מצדדים שונים וקשה לי להציע דברים מבוררים. ישמחנו השי"ת בשמחת כניסת החודש שמרבים בו בשמחה, [תענית כט: "משנכנס אדר מרבין בשמחה"] ובסמיכת גאולה לגאולה [גאולת פורים לגאולת פסח (מגילה ו)] ישמחנו באור גאולתו, ואומץ ישועתו. אולי תכתוב להרב אויערבאך נ"י[21] ע"ד המכתבים, ובודאי כבר שלחת להם תשובה על הטלגרף וגם מכתבים. ביחוד תבקש נא מהורינו שליט"א ומיתר יקירינו שייטיבו להודיע את אמיתת המצב איך נעשה כעת עם הצעירים שי'[22], ולדי' הישועה. בתוחלתי שתעשה הכל כראוי, הנני בתקותי בעה"י לאור ישועה ושמחת בשורות טובות, וחיזוק ואימוץ לתורה ולתעודה ולעבודת ד' אמת. הנני חותם בתודה לידידינו הרה"ג[23] החכמים שי' ומשפחתם על כל קרבתם אליך, ולהרב ד"ר[24] הערץ [הרב יוסף צבי הרץ, הרב הראשי של האימפריה הבריטית] נ"י בייחוד על טרחתו ע"ד השילוח. והי' ז"ש[25] כנה"י[26] ונפש אביך מצפה אשרך כה"י[27],

אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

13 ע"ד - על דבר
14 ואע"פ - ואף על פי
15 שהרמב"ם - שרבי משה בן מימון
16 בפכ"ה - בפרק כ"ה
17 מ"מ - מכל מקום
18 סו"ס - סוף סוף
19 ונלע"ד - ונראה לעניות דעתי
20 כה"ג - כהאי גוונא
21 נ"י - נרו יאיר
22 שי' - שיחיה
23 הרה"ג - הרב הגאון
24 ד"ר - דוקטור
25 ז"ש - זה שלום
26 כנה"י - כנפשו היקרה
27 כה"י - כנפשו היפה